

Reflektioner runt Brexit

Lars Calmfors

KB 2016-05-30

Aspekter att diskutera

- Procedur
- Den framtida relationen mellan EU och Storbritannien
- Ekonomiska konsekvenser
- Vad händer med EU?

Procedur för EU-utträde

- Artikel 50 i Fördraget om Europeiska Unionen (TEU)
- Anmälan om avsikt att utträda till Europeiska rådet
- Rådet sluter avtal om utträde
 - beslut med kvalificerad majoritet
 - godkännande av Europaparlamentet
- EU-fördraget slutar gälla för det utträdande landet
 - när utträdesavtal träder i kraft
 - eller två år efter anmälan ifall inget avtal slutits (om inte rådet enhälligt och i samförstånd med berörd medlemsstat beslutar om förlängd tidsfrist)

Total osäkerhet om framtida relation

- Norsk EES- lösning
 - frihandel (men ”local content requirements”)
 - tillgång till inre marknaden och fri rörlighet
 - anpassning till EU-beslut och bidrag till budgeten
- Schweizisk lösning
 - frihandelsavtal plus en serie andra bilaterala avtal
 - komplex struktur
 - anpassning till EU-beslut
- Frihandel enligt WTO-regler
 - inte mer förmånligt tillträde till inre marknaden än andra länder
 - mer handelshinder för tjänster
- Grönländsk lösning (kuriosum)
 - EU-fördragets geografiska jurisdiktion inskränks
 - Storbritannien exklusive England
- Särskild lösning för Storbritannien?

Målkonflikt: Mer nationell suveränitet – mindre tillträde till inre marknaden

Total osäkerhet om ekonomiska konsekvenser

Kort sikt

- Större osäkerhet minskar investeringar och konsumtion
- Försvagat pund
- Oklar effekt på efterfrågan

Lång sikt

- Lägre inkomstnivå (1-5 procent)
 - mindre handel och investeringar från utlandet
 - hårdare konkurrens för London som finanscentrum
 - mindre migration
 - kan inte kompenseras av att man slipper betala till EUs budget och av mindre regleringar

Vad händer?

- Egentligen omöjligt jämföra EU-medlemskap med oklart alternativ
 - Egentligen ställningstagande först när alternativet är klart (ny folkomröstning)
 - Alla säger nu att det är omöjligt
 - Men är det så?
 - EU-tradition med upprepade folkomröstningar tills man får rätt resultat
- Nödvändigt för övriga EU visa att det är kostsamt att lämna unionen

Hur utvecklas övriga EU?

- Triggas utträden av andra medlemsstater?
 - Demonstrationseffekt
 - Kanske tvärtom: hot om sönderfall kan skapa mer sammanhållning
- Forskningen om attityderna till EU visar att arbetslöshet/dåliga ekonomiska utsikter har stor negativ inverkan
- Fördjupad integration?
 - Spekulationer om det
 - Kan inte vara rationellt om Storbritannien lämnar på grund önskan om mer nationell suveränitet: motstånd också i grundarländerna
 - Samarbete om terroristbekämpning, säkerhet, migration?
- Det rationella borde vara att skala ner integrationssträvandena
- Risker för mer protektionism och mer regleringar

EU-projektets grundidé: integration på ett område ska trigga integration också på andra

Positiv återkoppling

- Framgångsrik partiell integration ska öka medborgarnas aptit på integration också på andra områden
- EUs första decennier

Negativ återkoppling

- Misslyckad partiell integration – eurokrisen – tvingar fram mer integration som ovilliga medborgare tvingas acceptera för att slippa katastrofer
- Verkar fungera med **bankunionen**
- Fungerar sannolikt inte med finanspolitik och migration

Hur annorlunda är Storbritannien?

Procentandelar

Question	EU28	UK	Sweden	Germany	France
Attachment to the European Union	49	40	44	53	55
Attachment to Europe	59	50	77	67	61
Feeling as a citizen of the EU	39	30	41	42	38
Shared values with other EU-member states	50	51	45	45	40
Peace among the member states of the EU	56	55	76	73	61
Free movement of people, goods and services within the EU	55	45	67	59	41
Contributions of immigrants to the own country	41	65	86	44	40
Our country should help refugees	65	77	94	83	59

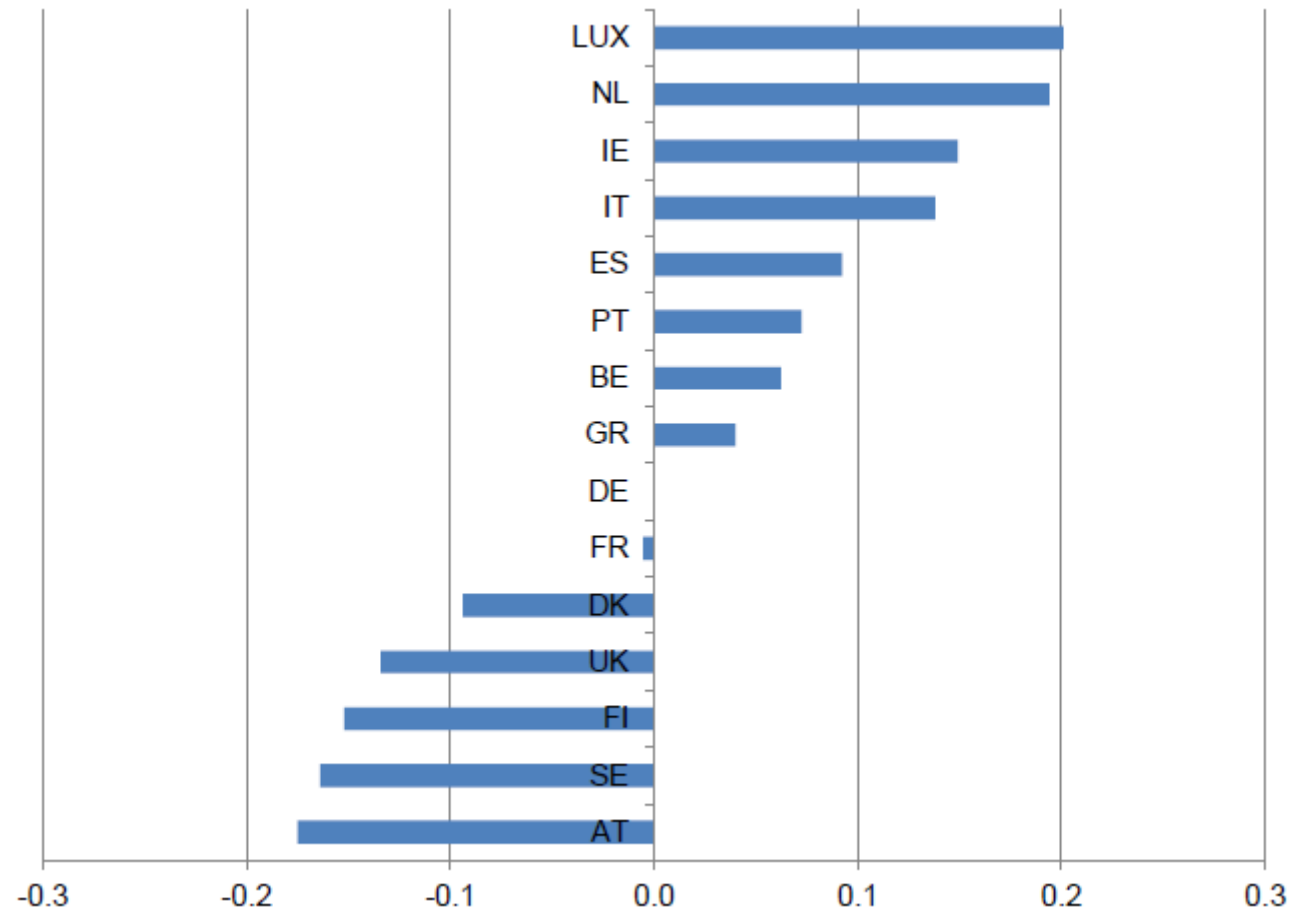
Källa: *Eurobarometer* november 2015.

Attityder till EU vid första frågetillfälle

	Membership is Good		Membership Benefits		Trust in European Union	
FRA	69.2%	(1973)	55.2%	(1984)	47.6%	(1997)
BEL	69.9%	(1973)	52.0%	(1984)	33.2%	(1997)
NED	72.9%	(1973)	69.2%	(1984)	42.8%	(1997)
GER	70.6%	(1973)	40.7%	(1984)	36.9%	(1997)
ITA	80.0%	(1973)	60.4%	(1984)	63.1%	(1997)
LUX	72.5%	(1973)	72.9%	(1984)	56.3%	(1997)
DEN	46.3%	(1973)	44.3%	(1984)	40.9%	(1997)
IRE	60.3%	(1973)	61.0%	(1984)	76.5%	(1997)
UK	36.1%	(1973)	34.2%	(1984)	36.0%	(1997)
GRE	42.1%	(1981)	46.9%	(1984)	63.7%	(1997)
SPA	78.3%	(1986)	11.9%	(1986)	64.2%	(1997)
POR	72.0%	(1986)	53.9%	(1986)	65.2%	(1997)
FIN	51.8%	(1995)	47.4%	(1995)	39.2%	(1997)
SWE	39.8%	(1995)	30.4%	(1995)	24.0%	(1997)
AUS	41.7%	(1995)	56.4%	(1995)	43.4%	(1997)
		First recording year		First recording year		First recording year

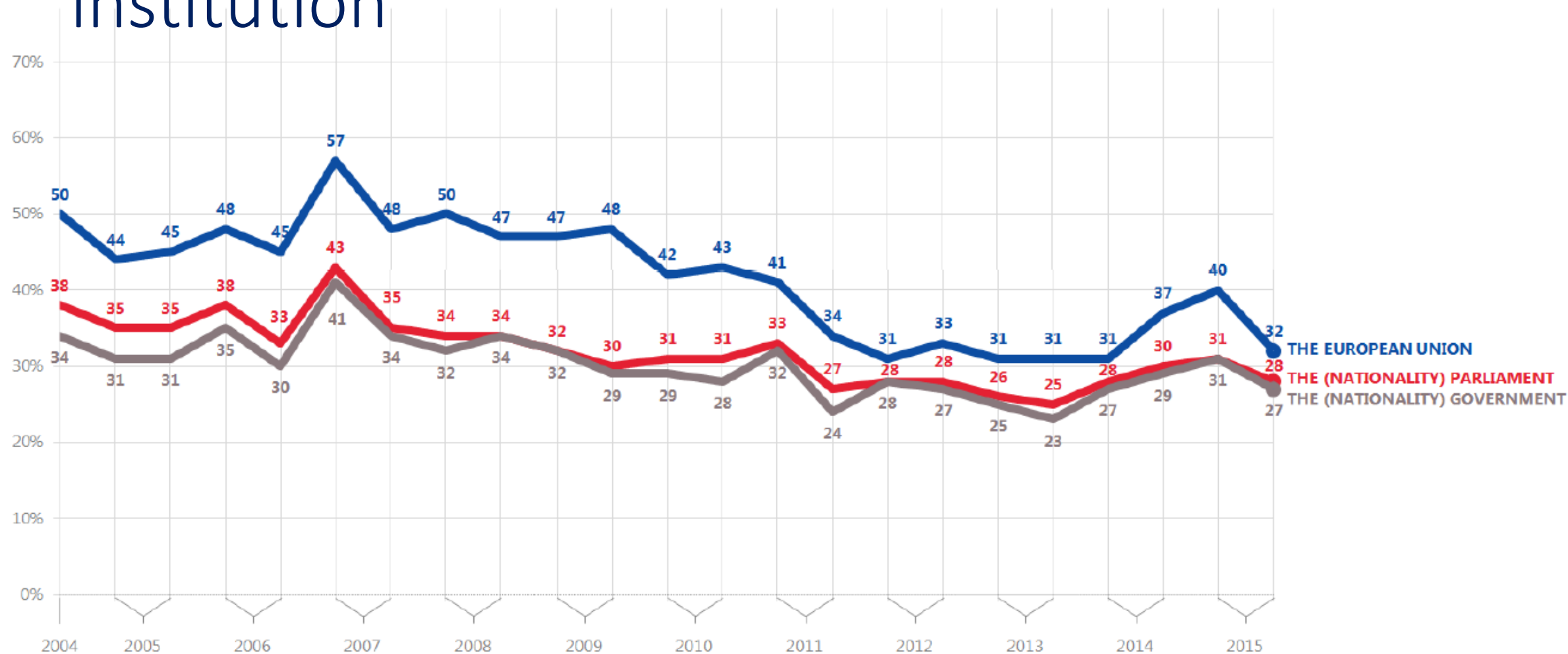
Källa: Guiso, L., Sapienza, P. och Zingales, L. (2016), Monnet's error?, *Economic Policy* 86.

Skillnader i attityder till EU-medlemskap vid första frågetillfälle

Källa: Guiso, L., Sapienza, P. och Zingales, L. (2016), Monnet's error?, *Economic Policy* 86.

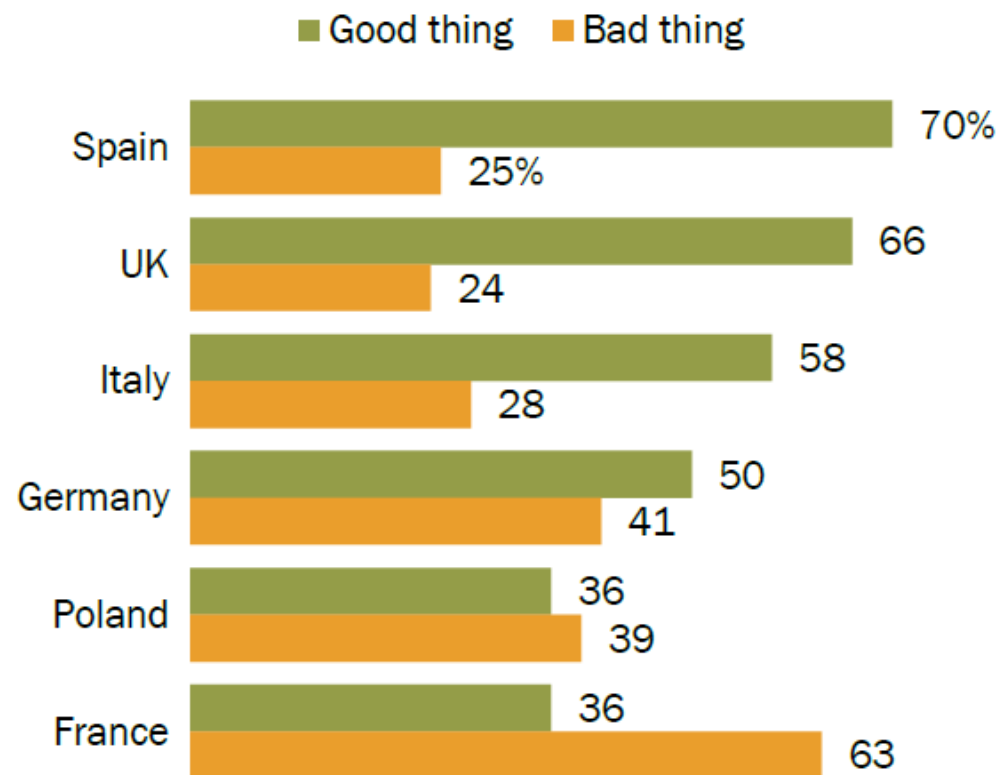
Procentandelar med förtroende för respektive institution

Källa: Eurobarometer november 2015.

Most View Eurosceptic Parties as Good Thing for the Country

The rise of nation-specific nontraditional parties is a ...

Note: Asked about UK Independence Party in UK, National Front in France, Alternative for Germany in Germany, Five Star Movement in Italy, Podemos in Spain and Congress of the New Right in Poland.

Source: Spring 2015 Global Attitudes survey. Q77.

PEW RESEARCH CENTER